

Dabidu prophētoi kai basileōs melos ...

Dolscius, Paul

Basileae, 1555

VD16 B 3122

Honestissimis Viris, Sapientia Et Virtvte præstantibus, Senatoribus inclytæ
urbis Salinarum in ripa Salæ, Paulus Dolscius Salutem dicit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69725](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69725)

HONESTISSIMIS VI-
RIS, SAPIENTIA ET VIRTUTE
*præstantibus, Senatoribus inclytæ urbis Salina-
rum in ripa Salaë, Paulus Dolscius
Salutem dicit.*

VDIO ANGELVM PO-
litianum, cuius iudicio mul-
tum ipsius ætas tribuit, in-
terrogatum, quid sentiret de
Psalmis Dauidis, nõ qui-
dẽ de genere sermonis, quod apud nos
peregrinum esse cõstat, sed de argumen-
tis seu doctrina Psalmorum: respondi-
se, se uerò ualdè probare sententiã, quia
sint præcepta uirtutũ omnium ciuiliũ, &
adseuerationes de prouidentia, ac de præ-
sentia Dei in genere humano, de pœnis
sceleratorũ, & de liberationib. iustorũ,
& has ipsas conciones illustratas esse es-
ius gentis historijs. Multa etiam esse ait
pulchra lumina figurarum, quarum ma-
ior fuit gratia in sua lingua: forsan & ac-
cessisse olim dulces harmonias huic gra-
uitati præceptionum, querelis & conso-
latio

EPISTOLA

lationibus cōuenientes. Sed tamen hæc omnia, inquit, dulciora sunt in carmine Pindarico. Existimo autem omnibus temporibus sic iudicasse multos doctos uiros, ignorantes discrimen Ecclesiæ Dei & aliarum gentium, & discrimina doctrinarum legis, sapientiæ, rationis, et Euangelij. Manifestum est enim, in Pindarico carmine subinde repeti commonefactiones de prouidentia Dei, præcepta de retinenda iusticia, et de modestia, & comminationes, & exempla de poenis iniustorum. Quomodo uenustius pingi imago hominis elati magnis successibus potuit, qui deinde immoderata cupiditate mouet res non necessarias, quæ cum scribit Bellerophontē post multas uictorias Pegaso uoluisse etiā intra cœlum ad Iouem uehī: sed excussum, & in solo afflictū, fregisse pedem? Quam terribilis pictura est Ixionis, quem ait iacentem in rota clamare, Discite iusticiam moniti, & non temnere diuos? Tantalū ait ideo ad inferos abiectum esse, quod nectar

NVNCPATORIA.

nectar ex conuiuio deorum furatus erat.
 Quàm aptè hoc congruit ad corruptelas
 religionum? Narrat Peleum ab Acaste
 hospitis cõiuge inuitatum ad adulteriũ:
 recusantem uerò, à muliere falso accusa-
 tum esse, & propterea Centauris obies-
 ctum esse inermem. Sed ibi Deum testẽ
 innocentiaẽ fuisse, & ornasse castitatem
 & iusticiam præmio, dedit enim ensem
 Peleo, eumq; in prælio seruauit, ac adiu-
 uuit, ut Centaurorum exercitum pelles-
 ret, & profligaret. Laudatio est castitatis
 & iusticiae, congruens cum lege diuina.
 Etsi autem passim honesta præcepta &
 exempla suauissimè recitantur in Pinda-
 ri odis, propter quæ sapientibus uiris le-
 ctio eius omnibus temporibus iucun-
 dissima fuit: tamen nos in ecclesia, non
 tantum hanc particulã legis, quam Pin-
 darus et alij sapientes ethnici proponũt,
 quia lumen est in mentib. quod nobis
 cum nascit, scire oportet: sed necesse est
 nos & aliud genus doctrinae, uidelicet
 Euangelij uocem de filio Dei, & de gra-

EPISTOLA

uita remissione peccatorum, de reconcili-
 atione, de bonis æternis, nosse & am-
 plecti, quæ fuit ignota mentibus huma-
 nis, sed per filium ex sinu æterni patris
 prolata est. Fortassis hæc Politiano uide-
 bantur esse barbaricæ fabulæ. Sed nos
 scimus ecclesiæ doctrinam illustrib. tes-
 timonijs à Deo traditam, confirmatam,
 & semper conseruatam esse: et habemus
 in pectorib. nostris certa testimonia, quæ
 ad sensum nostram confirmant. Cum
 igitur in Psalmis uera Euangelij uox so-
 net de filio Dei Dño nostro IESU CHRI-
 STO, imò cū ipse filius Dei ὁ λόγος, nos
 uoce Dauidis alloquatur, audiamus has
 harmonias Dauidis, & sciamus infin-
 itum discrimen esse inter has odas & Pin-
 daricas. Statim initio præcipitur, Oscu-
 lamini filium: & adduntur comminatio
 & promissio. adfirmat perditurum esse
 eos qui ipsum contemnunt: at saluos fo-
 re eos qui reuerenter eum agnoscent, &
 beneficia eius fide accipient. Hæc uera
 & non fabulosa esse, nunc quoq; norunt
 hi qui

NVNCPATORIA:

hi qui adfentiuntur: et postea ostendet e-
 uentus, cum filius Dei manifesto trium-
 pho se toti generi humano ostendet, &
 abijciat hostes in eternos cruciatus, et ec-
 clesiam suam adducet ad æternū patrē,
 qui palam sese nobis monstrabit, & in
 nos suam lucem, sapientiam, iusticiam
 & læticiā transfundet. Et hic ipse filius
 λόγος æterni patris, hoc modo, & non az-
 liter, colligit æternam Ecclesiam, uideli-
 cet cogitatione huius doctrinæ quæ in
 prophetis & apostolicis libris scripta
 est. Legendi sunt igitur Psalmi, & illu-
 strandi, & studia discipulorum inuitanda
 sunt: quod plurimi fecerunt longis enar-
 rationibus, alij redditis sententijs græco
 carmine, alij latino. Extant uersus dulcis-
 simi Apollinaris, & aliquot Psalmi à
 Ioachimo Camerario græcis uersibus
 splendide expositi sunt. Eobanus lati-
 no carmine totum Davidis opus reddi-
 dit, quod antea fecit nemo. Multos Psal-
 mos & Iohannes Stigelius ornatissime
 reddidit. Lutherus non tantum trans-
 lit ex

EPISTOLA

Sit ex Ebræa lingua integrum Psalteriū
 in Germanicam, sed etiam multis Psal-
 mis in cantilenis addidit paraphrasim.
 Horum uoluntas certè fuit, hoc suo exē-
 plo & labore inuitare alios, ut sæpius le-
 gerent & cogitarent Psalmorum doctri-
 nam, commonefactiones, comminatio-
 nes & consolationes. Nam argumenta
 multiplicia sunt. Alij docent legem, alij
 Euangelium; alij sunt fulmina, quib. is-
 pse filius Dei ferit impios; alij sunt sua-
 uissima remedia mœsticię piorum, quę
 longè superant Homericum *υπνυδης*.
 Nam uoce Psalmorum ipse filius Dei
 sanat pectora, sicut inquit Psalmus; Mi-
 sit uerbum suum, et sanauit eos. Secutus
 igitur iudicium & exemplum laudatis-
 simorum uirorum, græcis uersibus to-
 tum opus Psalmorum reddidi; quàm fe-
 liciter, alij iudicabunt. Sed tamen senten-
 tias cum fontibus congruere scio; à quib.
 bus discedit interdum Apollinaris, se-
 cutus non Ebræam lectionem, sed Gre-
 cam. Id opus quia præcipuè uestris filijs,
 quos

NVNCPATORIA.

quos mihi erudiendos cōmendastis, scripsi, uobis exhibeo: ac specimen uolo esse non solum meæ sedulitatis in hoc munere docendi, sed etiam piæ uoluntatis erga Ecclesiã, et erga hanc urbem, quam propter multas causas ueneror: primùm, quia hospitiũ Ecclesiæ præbet: deinde, quia leges et disciplinam magno labore tuetur, & literarum studia iuuat: item, quia singulari munere à Deo ornata est uenis salis. Hęc omnia cum sint uerè beneficia Dei, grato pectore autorem celebroy: & eum oro, ut urbem & uos seruet, & gubernet, et sua dona deinceps uobis clementer tribuat. Sæpe etiam legens in his Psalmis Ecclesiæ ærumnas, & protectionem diuinã, intueor urbem uestrã tanquam exemplum: & gemens precor Deũ ut difficultates leniat, quę uos exercuerunt longo iam tempore. Fuitq; uel præcipua causa cur in hac editione uestri mentionem facerem, ut ostendam me uero dolore affici propter huius urbis pericula, & me ex his fontib., uidelicet Psal

6 5 mis,

EPISTOLA NVNC

mis, haurire consolationem. Et quanquã
 pro uestra sapientia & pietate ex iisdem
 fontibus consolationem et robur animo
 rum hauritis: tamen sciebam uobis gra-
 tum esse officium omnium docentium,
 qui adhuc ipsa remedia uos deducunt:
 Hunc igitur laborem uobis offero: ac si-
 mul toto pectore oro filium Dei Domi-
 num nostrum IESVM CHRISTVM, cru-
 cifixũ pro nobis & resuscitatum, custo-
 dem Ecclesiæ suæ, qui dixit, Habete in
 uobis salem, & sitis cõcordes inter uos,
 ut faciat, ut semper maneat in Ecclesijs et
 pectorib. nostris sal Euãgelij sincerus:
 & ut det perpetuã ubertatem fontib. sa-
 lis, quos sua miranda arte ad necessarios
 humanorum corporũ usus condidit: cui
 Domino nostro IESV CHRISTO, cru-
 cifixo pro nobis & resuscitato, sit laus
 & gratiarũ actio, Amen. Datae in Sa-
 linis in ripa Salæ, Cal. Sep.

Anno 1554.